

ਬਵਾਂ: ਪਾਈ ਦਾ ਲਹੂ ਵਿਚ ਬਦਲਣਾ

ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਫ਼ਿਰਉਨ ਦੇ ਰਾਜ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਮੂਸਾ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਨਾਕਾਮ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ (ਅਧਿਆਇ 5: 6), ਅਧਿਆਇ 7 ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਦੇ ਲਈ ਮਿਸਰ ਦੇ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਰਾਜੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸਫਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਹੈ। ਦਸਾਂ ਬਵਾਂ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਛੁਟਕਾਰੇ ਦਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਛੁਟਕਾਰੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤਕ ਬਵਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਅਧਿਆਇ 7 ਤੋਂ 13 ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਧਿਆਇ 7 ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਉੱਤਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ “ਅਣਸੁੰਨਤੀ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਵਾਲਾ” ਸੀ (6:30)। ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਨੇ ਸੀਨਈ ਤੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਮੂਸਾ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਰੂਨ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਬੁਲਾਰਾ ਬਣਾ ਕੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ (7:1, 2)। ਫਿਰ, ਉਸ ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਫ਼ਿਰਉਨ ਦੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਣਗੇ ਤਾਂ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ (7:3-5)।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਲਿਖਤ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ (7:6, 7)। ਉਹ ਫ਼ਿਰਉਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ, ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਜਾਣ ਦੇਵੇ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਚਮਤਕਾਰ ਕੀਤਾ: ਹਾਰੂਨ ਦੀ ਲਾਠੀ ਸੱਪ ਬਣ ਗਈ। ਪਰ, ਮਿਸਰ ਦੇ ਜਾਦੂਗਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੀ ਨਕਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ (7:8-13)।

ਫਿਰ, ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦੇ ਨਾਲ, ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਫ਼ਿਰਉਨ ਦੇ ਕੋਲ ਗਏ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਮਿਸਰ ਦੇ ਪਾਈ ਨੂੰ ਲਹੂ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦੇਵੇਗਾ। ਪਹਿਲੀ ਬਵਾ ਦੀ ਨਕਲ ਕੀਤੀ ਗਈ (7:14-21)। ਜਦੋਂ ਇਸ ਚਮਤਕਾਰ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਜਾਦੂਗਰਾਂ ਨੇ ਇਕ ਚਾਲ ਚੱਲੀ, ਤਾਂ ਫ਼ਿਰਉਨ ਦਾ ਮਨ ਕਠੋਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ (7:22-25)।

ਸਫਲਤਾ ਦੇ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਵਾਅਦਾ (7:1-7)

¹ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ਵੇਖ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਫ਼ਿਰਉਨ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਜਿਹਾ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਤੇਰਾ ਭਰਾ ਹਾਰੂਨ ਤੇਰੇ ਲਈ ਨਬੀ ਹੋਵੇਗਾ। ²ਤੂੰ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਰੀਂ ਅਰ ਤੇਰਾ ਭਰਾ ਹਾਰੂਨ ਫ਼ਿਰਉਨ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ ਤੋਂ ਜਾਣ ਦੇਵੇ। ³ਅਰ ਮੈਂ ਫ਼ਿਰਉਨ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਕਠੋਰ ਹੋਣ ਦੇਵਾਂਗਾ ਅਰ ਆਪਣੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਅਰ ਅਚਰਜ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਮਿਸਰ ਦੇਸ ਵਿੱਚ ਵਧਾਵਾਂਗਾ। ⁴ਪਰ ਫ਼ਿਰਉਨ ਤੁਹਾਡੀ ਨਹੀਂ ਸੁਣੇਗਾ ਅਰ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਮਿਸਰ ਉੱਤੇ ਪਾਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸੈਨਾਂ ਅਰਥਾਤ

ਆਪਣੀ ਪਰਜਾ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਵੱਡਿਆਂ ਨਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਮਿਸਰ ਦੇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲੈ ਆਵਾਂਗਾ। 5 ਤਾਂ ਮਿਸਰੀ ਜਾਣਨਗੇ ਕਿ ਮੈਂ ਯਹੋਵਾਹ ਹਾਂ ਜਦ ਮੈਂ ਮਿਸਰ ਉੱਤੇ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਪਸਾਰਾਂਗਾ ਅਰ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਲਿਆਵਾਂਗਾ। 6 ਤਾਂ ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਨੇ ਓਵੇਂ ਕੀਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਓਵੇਂ ਹੀ ਕੀਤਾ। 7 ਅਤੇ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਹਾਂ ਨੇ ਫ਼ਿਰਊਨ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਮੂਸਾ ਅੱਸੀਆਂ ਵਰਿਹਾਂ ਦਾ ਅਰ ਹਾਰੂਨ ਤਿਰਾਸੀਆਂ ਵਰਿਹਾਂ ਦਾ ਸੀ।

ਆਇਤਾਂ 1, 2. ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਮੂਸਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸੁਰਾਤ ਕੀਤੀ। ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀਆਂ ਅਸਫਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ (4:29-6:9) ਅਤੇ ਮੂਸਾ ਦੀ ਨਵੀਂ ਬੁਲਾਹਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਗਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ (6:10-13, 28, 29)। ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੂਸਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਵੀ ਭੁਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ (4:10-16; ਵੇਖੋ 6:12, 30)। ਫਿਰ ਵੀ, ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਮੂਸਾ ਦੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਧੀਰਜ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਮੂਸਾ ਦੇ ਭੁਲੱਕੜਪੁਣੇ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸਹੀਣਤਾ ਦੇ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਫਿਟਕਾਰਿਆ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜੇ ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ (3:10; 4:15, 16, 22, 23)। ਹਾਰੂਨ ਮੂਸਾ ਦਾ ਬੁਲਾਰਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਇੱਕ ਨਬੀ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਲਈ ਬੁਲਾਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਫ਼ਿਰਊਨ ਸੰਦੇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ।

ਆਇਤਾਂ 3, 4. ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਫ਼ਿਰਊਨ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਕਠੋਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਰਾਜਾ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਤੁਹਾਡੀ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਸੁਣੇਗਾ। ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੇਤਾਵਨੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ (3:19-22; 4:21)। ਜਾਹਿਰ ਤੌਰ ਤੇ, ਪਰਮੇਸੁਰ ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੌਖੇ ਕੰਮ ਦੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਗ੍ਰਹਿਣਸ਼ੀਲ ਰਾਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਪੈਣੀ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਪਰਮੇਸੁਰ ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਫ਼ਿਰਊਨ ਦੀ ਜਿੱਦ ਦੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਉਦਾਸ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਹਾਰ ਨਾ ਮੰਨ ਲਵੇ। ਜਦੋਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਕਈ ਮੌਕਿਆਂ ਤੇ ਕੁਝ ਨਬੀਆਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਰੋਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੁਣਨਗੇ।

ਇਹ ਬਿਆਨ ਕਿ "ਮੈਂ ਫ਼ਿਰਊਨ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਕਠੋਰ ਹੋਣ ਦੇਵਾਂਗਾ" ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਜੁਲਦੇ ਭਾਵ ਦਸ ਬਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ (9:12; 10:1, 20, 27; 11:10; 14:4, 8, 17)। ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਵਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ, ਫ਼ਿਰਊਨ ਦੀ ਚੁਣਨ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਖੋਹ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਬੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਇਕ ਮੇਹਰਾ ਬਣਾ ਕੇ, ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਉਲਟ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਕਠੋਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ? ਜਦਕਿ ਇੱਥੇ ਲਿਖਤ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿ ਫ਼ਿਰਊਨ ਦੀ ਸਖਤਦਿਲੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਕੁਝ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਆਇਤਾਂ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਫ਼ਿਰਊਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਕਠੋਰ ਕੀਤਾ ਸੀ (7:13, 14, 22, 23; 8:15, 19, 32; 9:7, 34, 35)। ਜਾਹਿਰ ਤੌਰ ਤੇ, ਫ਼ਿਰਊਨ ਨੇ ਮੂਸਾ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿ ਨਾਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਤਿਕਿਰਿਆ ਕਰਨ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ। ਕਠੋਰ ਮਨ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਣ ਕਰਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਫ਼ਿਰਊਨ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਹੋਰ ਕਠੋਰ ਹੋਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਬਣ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਕਠੋਰ ਕਰਕੇ ਹੇਠਾਂ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰਾਹ ਨੂੰ ਚੁਣਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ - ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ - ਤਬਾਹੀ ਵੱਲ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਧੱਕ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਫ਼ਿਰਊਨ ਦਾ ਮਨ ਸਖਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ (nīš, ਓਥ), ਅਤੇ ਅਚਰਜ ਕੰਮਾਂ (mō'āš, ਮੋਪੋਥ), ਅਤੇ ਨਿਆਵਾਂ (mīšpāṭ, ਮਿਸ਼ਪਾਟ),

ਸ਼ੈਪਟ) ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਕੂਚ ਦੇ ਪੂਰੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਬਵਾਂ ਨੂੰ “ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਅਰ ਅਚਰਜ ਕੰਮਾਂ” ਜਾਂ ਸਧਾਰਣ ਤੌਰ ਤੇ “ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ” (7:3; 8:23; 10:1, 2) ਅਤੇ “ਨਿਆਵਾਂ” (7:4; 12:12), ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ “ਬਵਾਂ” (9:14; 11:1; 12:13) ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਰਣਾਤਮਕ ਸ਼ਬਦ ਫਿਰਉਨ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਇੱਕ “ਮੁੱਕੇ” ਜਾਂ ਇੱਕ “ਚਪੇੜ” ਮਾਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਆਖਿਰਕਾਰ, ਪਰਮੇਸੁਰ ਆਪਣੀਆਂ ਸੈਨਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ [ਮੇਰੀ] ਪਰਜਾ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਛਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ “ਸੈਨਾਂ” (מִצְבָּּ, *ਟਸਾਬਾ*) “ਫੌਜਾਂ” ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਭੱਜਣ ਵਾਲੇ ਗੁਲਾਮ ਸੈਨਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਖਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਲੜਾਈ ਲੜਣ ਦੀ ਸਮੱਰਥ ਸੀ। ਪਰਮੇਸੁਰ ਕੋਲੋਂ ਬਲ ਪਾ ਕੇ, ਉਹ ਹਰ ਉਸ ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦੇਣਗੇ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣਗੇ।

ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸ਼ਬਕ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿਚ ਹੈ। ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਮੂਸਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਗੱਲ ਕੀਤੀ; ਫਿਰਉਨ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਕਠੋਰ ਕੀਤਾ; ਉਸ ਨੇ ਬਵਾਂ ਭੇਜੀਆਂ; ਉਸ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਛੁਡਾਇਆ; ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਅੰਤ ਵਿਚ, ਉਸ ਨੇ, ਮਿਸਰੀਆਂ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਮਹਿਮਾ ਪਾਈ। ਆਖਿਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੂਸਾ ਦੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੱਥ ਤੋਂ ਬਚਾ ਨਹੀਂ ਸਕੇ। ਕੂਚ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ, ਯਹੋਵਾਹ ਹੀ “ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਣਾਂ ਅਤੇ ਛੁਟਕਾਰੇ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਚਾਲਕ, ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਨੇਮ ਦਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।” ਮੂਸਾ ਨੇ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਡਰਾਮੇ ਵਿਚ ਇੱਕ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ, ਪਰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਲੇਖਕ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਚਰਿੱਤਰ ਸੀ।

ਆਇਤ 5. ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ “ਅਚਰਜ ਕੰਮਾਂ,” “ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ,” ਅਤੇ “ਨਿਆਵਾਂ” ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ (7:3, 4), ਮਿਸਰੀ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੂੰ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜਾਣਨਗੇ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮਿਸਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਕਿ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿਚੋਂ ਬੱਚ ਨਿਕਲਣ ਦੇ ਯੋਗ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਕਿ ਮਿਸਰੀ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਜਾਣ ਸਕਣ ਜੋ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਸਨ। ਯਹੋਵਾਹ ਨੂੰ “ਜਾਣਨਗੇ” ਦਾ ਅਰਥ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ ਹੈ; ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਬਾਰੇ - ਉਸ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ, ਉਸਦੇ ਚਰਿੱਤਰ, ਉਸ ਦੀ ਸਮੱਰਥ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬਲ ਦੇ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਸਮਝਣਾ ਹੈ। ਪਰਮੇਸੁਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਭੇਜ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮਿਸਰੀ ਉਸ ਨੂੰ “ਜਾਣਨ,” ਅਰਥਾਤ, ਉਹ ਮਿਸਰੀਆਂ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮਹਾਨ ਸੱਚਾਈਆਂ ਨੂੰ ਪਰਗਟ ਕਰੇ। ਪਰਮੇਸੁਰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮੂਰਤੀਪੂਜਕ ਮਿਸਰੀ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਣਨ।

ਆਇਤ 6. ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਸੇਵਕਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ: ਤਾਂ ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਨੇ ਓਵੇਂ ਕੀਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਓਵੇਂ ਹੀ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਬਿਆਨ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਪੈਰੇ ਦੇ ਲਈ ਢੁੱਕਵੇਂ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਹੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ (7:1-7), ਇਹ ਅਗਲੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਇੱਕ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪੈਂਟਾਟਿਊਕ ਵਿਚ ਅਕਸਰ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ, ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ (ਵੇਖੋ 7:20; 39:43)। ਇਸ ਬਿੰਦੂ ਤੋਂ, ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਨੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤਾ।

ਆਇਤ 7. ਇਹ ਬਿਆਨ ਕਿ ਮੂਸਾ ਅੱਸੀਆਂ ਵਰਿਹਾਂ ਦਾ ਅਰ ਹਾਰੂਨ ਤਿਰਾਸੀਆਂ ਵਰਿਹਾਂ ਦਾ ਸੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪਾਤਰਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ, ਵੀ ਪੈਟਾਟਿਊਕ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਉਤਪਤ ਵਿਚ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤਕ ਤੁਰੇਤ ਦੀਆਂ ਹੋਰਨਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿਚ, ਲੇਖਕ ਨੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਉਹ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਵੀ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ “ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਨੇ ਅਨੁਭਵ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲੈਣ ਦੀ ਉਮਰ ਤਕ ਜੀਉਂਦੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਆਦਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ [ਸੀ]।”² ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਜਿਸ ਵਿਚ ਅੱਜ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅੱਸੀ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਮੂਸਾ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਭਰ ਦਾ ਦਲੇਰੀ ਦਾ ਅਤੇ ਉਹ ਕੰਮ ਜਿਸ ਦੇ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਭਰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ।

ਢਾਂਗੇ ਦਾ ਚਮਤਕਾਰ (7:8-13)

⁸ਤਾਂ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਮੂਸਾ ਅਰ ਹਾਰੂਨ ਨੂੰ ਐਉਂ ਆਖਿਆ, ⁹ਜਦ ਫ਼ਿਰਊਨ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਏਹ ਗੱਲ ਕਰੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਅਚਰਜ ਕੰਮ ਵਿਖਾਓ ਤਾਂ ਤੂੰ ਹਾਰੂਨ ਨੂੰ ਆਖੀਂ ਕਿ ਤੂੰ ਆਪਣਾ ਢਾਂਗਾ ਲੈਕੇ ਫ਼ਿਰਊਨ ਅੱਗੇ ਸੁੱਟ ਦੇਹ ਤਾਂ ਜੇ ਉਹ ਇੱਕ ਸਰਾਲ ਹੋ ਜਾਵੇ। ¹⁰ਸੋ ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਫ਼ਿਰਊਨ ਕੋਲ ਗਏ ਅਰ ਓਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹਾਰੂਨ ਨੇ ਆਪਣਾ ਢਾਂਗਾ ਫ਼ਿਰਊਨ ਦੇ ਅੱਗੇ ਅਰ ਉਸ ਦੇ ਟਹਿਲੂਆਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਸੁੱਟਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਸਰਾਲ ਹੋ ਗਿਆ। ¹¹ਫੇਰ ਫ਼ਿਰਊਨ ਨੇ ਵੀ ਸਿਆਣਿਆਂ ਅਰ ਮੰਤ੍ਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਦਿਆ ਤਾਂ ਮਿਸਰ ਦੇ ਜਾਦੂਗਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਮੰਤ੍ਰਾਂ ਜੰਤ੍ਰਾਂ ਨਾਲ ਤਿਵੇਂ ਹੀ ਕੀਤਾ। ¹²ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਢਾਂਗੇ ਸੁੱਟੇ ਅਰ ਓਹ ਸਰਾਲਾਂ ਹੋ ਗਏ ਪਰ ਹਾਰੂਨ ਦਾ ਢਾਂਗਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਢਾਂਗਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਗਲ ਗਿਆ। ¹³ਤਾਂ ਫ਼ਿਰਊਨ ਦਾ ਮਨ ਕਠੋਰ ਹੋ ਗਿਆ ਅਰ ਉਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਾ ਸੁਣੀ ਜਿਵੇਂ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਆਇਤਾਂ 8-10. ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਫ਼ਿਰਊਨ ਦੇ ਸਾਰਮਣੇ ਪਰਗਟ ਹੋਏ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਚਮਤਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ (5:1-4)। ਜਦੋਂ ਅਗਲੀ ਵਾਰ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗਏ, ਤਾਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਹਾਰੂਨ ਦੇ ਢਾਂ[ਗੇ] ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਰਾਲ ਵਿਚ ਬਦਲ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪਹਿਚਾਣ ਦੇਣ (ਵੇਖੋ 4:1-5)। ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ, ਉਹ ਫ਼ਿਰਊਨ ਨੂੰ ਮਿਲੇ, ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਦਾ ਢਾਂਗਾ ਇੱਕ ਸੱਪ ਬਣ ਗਿਆ।

ਆਇਤ 10 ਤੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਠਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ, ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਰੂਨ ਨੇ ਆਪਣਾ ਢਾਂਗਾ ਫ਼ਿਰਊਨ ਦੇ ... ਅੱਗੇ ਸੁੱਟਿਆ; ਪਰ ਜਦੋਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੂਸਾ ਤੇ ਪਰਗਟ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਇਹ ਮੂਸਾ ਦਾ ਢਾਂਗਾ ਸੀ ਜੋ ਸੱਪ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ (4:3)। ਕੀ ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਢਾਂਗੇ ਸੱਪਾਂ ਵਿਚ ਬਦਲ ਗਏ ਸਨ? ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ, ਇਹ ਲਾਠੀ ਉਰੀ ਲਾਠੀ ਸੀ ਜੋ ਮੂਸਾ ਨੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤੀ ਸੀ; ਪਰ ਜਦੋਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਇਹ ਇਕ ਸਾਂਝੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਮੂਸਾ ਦਾ ਢਾਂਗਾ (9:23; 10:13; 14:16), ਹਾਰੂਨ ਦਾ ਢਾਂਗਾ (7:10-12), ਜਾਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦਾ ਢਾਂਗਾ (4:20) ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਦੂਸਰਾ, 4:3 (ਘੋੜ੍ਹਾ, ਨਾਚਾਲ) ਅਤੇ 7:10 (ਘੋੜ੍ਹਾ, ਥੋਨਨ) ਵਿਚ ਸੱਪ ਦੇ ਲਈ ਵੱਖਰੇ

ਸ਼ਬਦ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿਚ, 7:10 ਵਿਚ ਸ਼ਬਦ ਖੋਨਨ ਦਾ ਅਰਥ “ਮਗਰਮੱਛ” ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਅਨੁਵਾਦ ਅੰਬਰਟੋ ਕਸੈਟੋ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।³ ਜੈਨ ਆਈ. ਡਰਹਮ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਸੱਪ” ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਹੈ।⁴ ਕੀ ਅਧਿਆਇ 4 ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿਚ ਅਧਿਆਇ 7 ਵਿਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਜੀਵ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ? ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਆਇ 7 ਵਿਚ ਇਕ ਮਗਰਮੱਛ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਰੋਂਗਣਵਾਲਾ ਜੀਵ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਲੇਖਕ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।⁵ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਅਰਥ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ: ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਇਕ ਚਮਤਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹ ਵਿਖਾ ਸਕੇ ਕਿ ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਉਸ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ਵਾਚਕ ਹਨ।

ਆਇਤਾਂ 11-13. ਫ਼ਿਰਉਨ ਦੇ ਉੱਤੇ ਇਸ ਚਮਤਕਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਿਉਂ ਨਾ ਪਿਆ ਹੋਵੇ ਪਰ ਜਦੋਂ ਮਿਸਰ ਦੇ ਜਾਦੂਗਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੰਤ੍ਰਾਂ ਜੰਤ੍ਰਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਉਹ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਹਾਰੂਨ ਦੇ ਢਾਂਗੇ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਜਾਦੂਗਰਾਂ ਦੇ ਢਾਂਗਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਗਲਣ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਹਾਰੂਨ ਅਤੇ ਮੂਸਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਖਾਏ ਗਏ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਵੀ, ਫ਼ਿਰਉਨ ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਦਾ ਮਨ ਕਠੋਰ ਹੋ ਗਿਆ ਅਰ ਉਸ ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨਾ ਸੁਣੀ, ਬਿਲਕੁਲ ਜਿਵੇਂ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਜਾਦੂਗਰ ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਦੀ ਨਕਲ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਜਦਕਿ ਲਿਖਤ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਨੇ ਅਸਲੀ ਚਮਤਕਾਰ ਕੀਤੇ ਸਨ? ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਦੂਗਰ, ਕੁਝ ਸ਼ਤਾਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਦੁਆਰਾ, ਅਲੈਕਸਿਕਾ ਕਾਫ਼ਾਂ ਕੱਢਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸਨ। ਬਾਈਬਲ ਦਿਆਂ ਕੁਝ ਹਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਸੁਝਾਅ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਤਾਨ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਅਜਿਹੀ ਤਾਕਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ (ਵੇਖੋ 2 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 2:9-12; ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 13:14; 16:14; 19:20)।

ਇੱਕ ਵਧੇਰੇ ਸੰਭਵ ਵਿਆਖਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਿਸਰੀ ਜਾਦੂਗਰ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਚੰਗੇ ਸਨ ਜੋ ਜਾਦੂਗਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਰਦੇ ਹਨ: ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਣਹੋਣੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਚਮਤਕਾਰੀ ਸਨ। ਨਹੂਮ ਐਮ. ਸਰਨਾ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਰਾਇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਕਿ “ਚਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ [ਜਾਦੂਗਰਾਂ ਦੇ] ਦੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਹੈ।”⁶

ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋਵੇ, ਲਿਖਤ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਜਾਦੂਗਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਿਖਾਵਟੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਨ। ਉਸ ਦੀ ਰੱਬੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਦੁਆਰਾ, ਹਾਰੂਨ ਦੇ ਸੱਪ ਨੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸੱਪਾਂ ਨੂੰ ਨਿਗਲ ਲਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਕਹਾਣੀ ਅੱਗੇ ਵੱਧਦੀ ਹੈ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਰਨਤਾ ਹੋਰ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਜਾਦੂਗਰ ਬਵਾਂ ਦੀ ਬਹੁਸੰਖਿਆ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਮਰਥ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਥੇ ਬੇਨਾਮ, ਬਾਅਦ ਦੇ ਯਹੂਦੀ, ਮਸੀਹੀ, ਅਤੇ ਮੂਰਤੀਪੂਜਕ ਸਾਹਿਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੇ ਜਾਦੂਗਰਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਯੰਨੇਸ ਅਤੇ ਯੱਬਰੇਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਰਦੇ ਹਨ (ਵੇਖੋ 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3:8)।

ਪਾਣੀ ਦੇ ਲਹੂ ਵਿਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਬਵਾ (7:14-25)

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ (7:14-19)

¹ਫੇਰ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ਫ਼ਿਰਉਨ ਦਾ ਮਨ ਭਾਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਲੋਕਾਂ

ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦਿੰਦਾ। ¹⁵ਤੂੰ ਸਵੇਰੇ ਫ਼ਿਰਉਨ ਕੋਲ ਚੱਲਿਆ ਜਾਗ। ਵੇਖ ਉਹ ਪਾਈ ਵੱਲ ਬਾਹਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤੂੰ ਦਰਿਆ ਦੇ ਕੰਢੇ ਉਸ ਦੇ ਮਿਲਨ ਲਈ ਖੜਾ ਹੋ ਜਾਵੀਂ ਅਰ ਉਹ ਢਾਂਗਾ ਜਿਹੜਾ ਸੱਪ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲਵੀਂ। ¹⁶ਅਰ ਤੂੰ ਉਹ ਨੂੰ ਆਖੀਂ, ਯਹੋਵਾਹ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਏਹ ਫ਼ਰਮਾ ਕੇ ਘੱਲਿਆ ਹੈ ਭਈ ਮੇਰੀ ਪਰਜਾ ਨੂੰ ਜਾਣ ਦੇਹ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਉਜਾੜ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰੇ ਅਤੇ ਵੇਖ ਹੁਣ ਤੀਕ ਤੈਂ ਮੇਰੀ ਨਹੀਂ ਸੁਣੀ। ¹⁷ਯਹੋਵਾਹ ਐਉਂ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਜਾਣੇਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਯਹੋਵਾਹ ਹਾਂ, ਵੇਖ ਮੈਂ ਏਹ ਢਾਂਗਾ ਜਿਹੜਾ ਮੇਰੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਹੈ ਪਾਈਆਂ ਉੱਤੇ ਜਿਹੜੇ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹਨ ਮਾਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਓਹ ਲਹੂ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ¹⁸ਅਰ ਮੱਛੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹਨ ਮਰ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਰ ਦਰਿਆ ਤੋਂ ਸੜਿਆਹਣ ਆਵੇਗੀ ਅਤੇ ਮਿਸਰੀ ਦਰਿਆ ਦੇ ਪਾਈ ਨੂੰ ਪੀਣ ਤੋਂ ਘਿਣ ਕਰਨਗੇ। ¹⁹ਫੇਰ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ਹਾਰੂਨ ਨੂੰ ਆਖ ਕਿ ਆਪਣਾ ਢਾਂਗਾ ਲਏ ਅਰ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਮਿਸਰ ਦੇ ਪਾਈਆਂ ਉੱਤੇ ਅਰਥਾਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਹਿਰਾਂ ਉੱਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਉੱਤੇ ਅਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਲਾਬਾਂ ਉੱਤੇ ਅਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਈਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜ਼ਖ਼ੀਰਿਆਂ ਉੱਤੇ ਪਸਾਰੇ ਤਾਂ ਜੋ ਓਹ ਲਹੂ ਹੋ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਮਿਸਰ ਦੇਸ ਵਿੱਚ ਲੱਕੜੀ ਅਰ ਪੱਥਰ ਦੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਹੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਆਇਤਾਂ 14, 15. ਕਿਉਂਕਿ ਢਾਂਗੇ ਦਾ ਸੱਪ ਵਿਚ ਬਦਲ ਜਾਣ ਦਾ ਚਮਤਕਾਰ ਫ਼ਿਰਉਨ ਨੂੰ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੇ ਲਈ ਮਨਾਉਣ ਦੇ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ (7:13), ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੇ ਬਾਰੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਬਵਾ ਸੀ: ਪਾਈ ਦਾ ਲਹੂ ਵਿਚ ਬਦਲਣਾ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਬਵਾ ਦੇ ਕਾਰਣ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ: ਫ਼ਿਰਉਨ ਦਾ ਮਨ ਭਾਰੀ ਹੋ ਗਿਆ [ਸੀ] ਜੋ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਬਵਾ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਸ ਨੇ ਉਹ ਢਾਂਗਾ ਜਿਹੜਾ ਸੱਪ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ, ਸਵੇਰੇ ... ਜਾ[ਣਾ] ਸੀ, ਅਤੇ ਫ਼ਿਰਉਨ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਸੀ।

ਆਇਤਾਂ 16-18. ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਬੋਲਿਆ, ਤਾਂ ਮੂਸਾ ਨੇ ਇਕ ਇਕ ਕਰਕੇ ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ ਸੀ:

ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸ ਨੇ ਭੇਜਿਆ ਸੀ - ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਯਹੋਵਾਹ, ਯਾਹਵੇ, ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਮੰਗ - ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਮੇਰੀ ਪਰਜਾ ਨੂੰ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਉਜਾੜ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰੇ।

ਫ਼ਿਰਉਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਉੱਤਰ - ਫ਼ਿਰਉਨ ਨੇ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਬਵਾ ਭੇਜਣ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ - ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਫ਼ਿਰਉਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰਾ ਇਸਰਾਏਲ ਜਾਣੇਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਯਹੋਵਾਹ ਹਾਂ।

ਬਵਾ ਵਿਚ ਕੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ - ਪਾਈ ਲਹੂ ਹੋ ਜਾਣਗੇ, ਮੱਛੀਆਂ ਮਰ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਅਤੇ ਮਿਸਰੀ ਦਰਿਆ ਦੇ ਪਾਈ ਨੂੰ ਪੀਣ ਤੋਂ ਘਿਣ ਕਰਣਗੇ।

ਇਹ ਬਵਾ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਇਕ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਮਿਸਰ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਿਛਲੇ ਇਨਕਾਰ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਫ਼ਿਰਉਨ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ, “ਜਦੋਂ ਤਕ ਤੂੰ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ, ਉੱਨਾ ਚਿਰ ਤੂੰ ਇਸ ਬਵਾ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰੇਂਗਾ।” ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਇ, ਉਸ ਨੇ ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਫ਼ਿਰਉਨ ਨੂੰ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ

ਕਹੋ: “ਕਿਉਂਕਿ ਤੂੰ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਤੇਰੇ ਦਿਲ ਦੀ ਕਠੋਰਤਾ ਦੇ ਕਾਰਣ, ਤੂੰ ਇਸ ਬਵਾ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰੇਂਗਾ।”

ਆਇਤ 19. ਮੂਸਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਬਵਾ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਨੇ ਹਾਰੂਨ ਨੂੰ ਹਿਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਢਾਂਗਾ ਲਏ ਅਰ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਮਿਸਰ ਦੇ ਪਾਈਆਂ ਉੱਤੇ ਪਸਾਰੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਮਿਸਰ ਵਿਚ ਲਹੂ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਬਵਾ ਮਿਸਰ ਵਿਚਲੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਵੇਗੀ; ਨਹਿਰਾਂ (“ਨਦੀਆਂ”; NIV), ਦਰਿਆਵਾਂ (“ਧਾਰਾਵਾਂ”; NIV), ਤਲਾਬਾਂ (“ਤਾਲਾਂ”; NIV), ਵਿਚ ਪਾਈਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜ਼ਖੀਰਿਆਂ, ਅਤੇ ਲੱਕੜੀ ਅਰ ਪੱਥਰ ਦੇ ਭਾਡਿਆਂ ਵਿਚ ਪਾਈ ਲਹੂ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਸ਼ਬਦ “ਭਾਂਡਿਆਂ” ਮੂਲ ਇਬਰਾਨੀ ਲਿਖਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਇ, “ਲੱਕੜੀ ਅਰ ਪੱਥਰ ਵਿੱਚ” (מַדְבָּרִים וְאֲבָתִּים, ਉਬਾਇਟਸੀਮ ਉਬਾ ਬਾਨਿਮ)। NIV ਇਸ ਵਾਕ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ “ਲੱਕੜੀ ਦੀਆਂ ਬਾਲਟੀਆਂ ਅਤੇ ਪੱਥਰ ਦੇ ਮਰਤਬਾਨਾ” ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰਾਓਲਿੰਨਸਨ ਨੇ ਰਾਇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਲਿਖਤ ਪੱਥਰ ਅਤੇ ਲੱਕੜੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਨੀਲ ਦਰਿਆ ਤੋਂ ਪਾਈ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।⁷

ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਦੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ (7:20-25)

²⁰ਤਾਂ ਮੂਸਾ ਅਰ ਹਾਰੂਨ ਨੇ ਓਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਢਾਂਗਾ ਉਤਾਰਾਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਫ਼ਿਰਊਨ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਅਰ ਉਸ ਦੇ ਟਰਿਲੂਆਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਦਰਿਆ ਦੇ ਪਾਈਆਂ ਉੱਤੇ ਮਾਰਿਆ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਪਾਈ ਜਿਹੜੇ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸਨ ਲਹੂ ਬਣ ਗਏ।²¹ ਅਤੇ ਮੱਛੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸਨ ਮਰ ਗਈਆਂ ਅਰ ਦਰਿਆ ਤੋਂ ਸੜਿਆਹਣ ਆਈ ਅਰ ਮਿਸਰੀ ਦਰਿਆ ਦਾ ਪਾਈ ਪੀ ਨਾ ਸੱਕਦੇ ਸਨ ਅਰ ਮਿਸਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦੇਸ ਵਿੱਚ ਲਹੂ ਹੋ ਗਿਆ।²² ਤਾਂ ਮਿਸਰ ਦੇ ਜਾਦੂਗਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੰਤ੍ਰਾਂ ਜੰਤ੍ਰਾਂ ਨਾਲ ਓਵੇਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਪਰ ਫ਼ਿਰਊਨ ਦਾ ਮਨ ਕਠੋਰ ਹੋ ਗਿਆ ਜੋ ਉਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਾ ਸੁਣੀ ਜਿਵੇਂ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਸੀ।²³ ਤਾਂ ਫ਼ਿਰਊਨ ਮੁੜ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮਹਿਲੀਂ ਜਾ ਵੜਿਆ ਅਰ ਏਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਮਨ ਨਾ ਧਰਿਆ।²⁴ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਮਿਸਰੀ ਦਰਿਆ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਪੀਣ ਦੇ ਪਾਈ ਲਈ ਪੁੱਟਣ ਲੱਗੇ ਕਿਉਂ ਜੋ ਓਹ ਦਰਿਆ ਦਾ ਪਾਈ ਲਈ ਪੁੱਟਣ ਲੱਗੇ ਕਿਉਂ ਜੋ ਓਹ ਦਰਿਆ ਦਾ ਪਾਈ ਨਾ ਪੀ ਸੱਕੇ।²⁵ ਅਰ ਸੱਤ ਦਿਨ ਪੂਰੇ ਹੋਏ ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਛੋਂ ਕਿ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਦਰਿਆ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ।

ਆਇਤ 20. ਲੇਖਕ ਨੇ ਫਿਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੂਸਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਹਾਰੂਨ ਨੇ ਢਾਂਗਾ ਉਤਾਰਾਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ... ਦਰਿਆ ਦੇ ਪਾਈਆਂ ਉੱਤੇ ਮਾਰਿਆ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਪਾਈ ਜਿਹੜੇ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸਨ ਲਹੂ ਬਣ ਗਏ। ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਦੇ ਕੋਲ ਇਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਣ ਦੇ ਲਈ ਇਕ ਦਰਸਕ ਮੰਡਲੀ ਸੀ; ਸਿਰਫ਼ ਫ਼ਿਰਊਨ ਹੀ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਫ਼ਿਰਊਨ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨੈਕਰ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾਸਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਇਦ ਵੱਡੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਇੱਕ ਰਾਜੇ ਦੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕੌਂਸਲ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਆਇਤ 21. ਬਵਾ ਦਾ ਇਕ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮੱਛੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਦਰਿਆ ਵਿਚ ਸਨ, ਮਰ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੜ ਰਹੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਦੇ ਮਰਨ ਕਾਰਣ ਇਸ ਤੋਂ ਸੜਿਆਹਣ ਆਉਣ ਲੱਗੀ। ਮਿਸਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਹ ਵਾਰ ਲਗਭਗ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਮਿਸਰ ਦਾ ਨੀਲ ਦਰਿਆ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸੋਮਾ ਸੀ; ਇਸ ਦੇ ਪਾਈ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਮਿਸਰ ਰਹਿ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਆਰ. ਐਲੇਨ ਕੋਲ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, “ਨੀਲ ਦਰਿਆ ਦੀ ਇਕ ਦੇਵਤੇ ਵਾਂਗ ਪੂਜਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ...

ਇਸ ਦਾ ਪਾਣੀ ਮਿਸਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਲਹੂ ਸੀ।⁸ ਇਸ ਬਵਾ ਨੇ ਨੀਲ ਦਰਿਆ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਬੇਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਿਸਰੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜੋ ਕੁਝ ਕੁ ਮੀਲਾਂ ਦੀ ਦੂਰੀ ਦੇ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਮੂਲ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਾ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਉਹ ਇਸ ਦੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਖਾ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਭੋਜਨ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਇਸ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪੀ ਨਾ ਸੱਕਦੇ ਸਨ ਨਾ ਫ਼ਸਲਾਂ ਸਿੰਜਣ ਦੇ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ।

ਇਸ ਪਹਿਲੀ ਬਵਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਇਕ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ “ਕੀ ਪਾਣੀ ਅਸਲੀ ਲਹੂ ਵਿਚ ਬਦਲ ਗਿਆ ਸੀ?” ਕੀ ਰੇਤ, ਲਾਲ ਮਿੱਟੀ, ਜਾਂ ਕਾਈ ਵਰਗੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਲਹੂ ਵਾਂਗ ਲਾਲ ਹੋ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਮੱਛੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਵੇ? ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲਿਖਤ “ਲਹੂ” ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ “ਲਹੂ” ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਅਰਥ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ “ਲਹੂ” (לָהוּ, *ਲਾਹੂ*) ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ “ਲਹੂ” ਲਈ ਆਮ ਸ਼ਬਦ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੋ ਲੋਕ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਚਾਹੇ ਤਾਂ, ਅਸਲੀ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਅਸਲੀ ਲਹੂ ਵਿਚ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਖਿਰਕਾਰ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਅਸਲੀ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਅਸਲੀ ਮੈ ਵਿਚ ਬਦਲ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਖਾਇਆ ਸੀ (ਯੂਹੰਨਾ 2:6-10)।

ਉਹ ਲੋਕ ਜੋ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਾਣੀ ਲਹੂ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਖਤ ਦੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਾ ਹੋਣ ਜਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਚਮਤਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮੱਰਥ ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਰਾਇ ਦੇ ਕਾਰਣ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਲੋਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨਾਲ ਆਧੁਨਿਕ ਰਸਾਇਣਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ, ਕਿ ਲੇਖਕ ਦੇ ਲਈ - ਅਤੇ ਬਵਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ - ਪਦਾਰਥ ਲਹੂ ਦੇ ਵਾਂਗ ਦਿਖਦਾ ਸੀ; ਇਸ ਲਈ, ਲੇਖਕ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਹੂ ਕਿਹਾ (ਵੇਖੋ 2 ਰਾਜਿਆਂ 3:22, 23)। ਹੋਰਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, “ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਲੀਨਿਕਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਲਣ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਬਾਹਰੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਹੈ।”⁹ ਆਇਤ 7:20 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨੀਲ ਨਦੀ ਨੂੰ ਲਹੂ ਦੇ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ 7:24 ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਵਾ ਦੇ ਕਾਰਣ “ਮਿਸਰੀ ... ਦਰਿਆ ਦਾ ਪਾਣੀ ਨਾ ਪੀ ਸੱਕੇ” ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਲਹੂ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਹਵਾਲਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੀਲ ਦਰਿਆ ਹੁਣ ਵੀ ਪਾਣੀ ਸੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ, ਇਸ ਪੈਰੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲੇਖਕ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਦਸ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪਾਣੀ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਵਿਚ ਬਦਲ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਲਹੂ ਦੇ ਵਾਂਗ ਦਿਖਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਦਾ ਸਵਾਦ ਵੀ ਲਹੂ ਦੇ ਵਰਗਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਲ, ਗੰਦੀ ਬਦਬੂ ਵਾਲਾ, ਨਾ ਪੀਣਯੋਗ ਪਾਣੀ, ਇੰਨਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਕਿ ਦਰਿਆ ਵਿਚਲੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਵੀ ਮਰ ਗਈਆਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਆਇਤਾਂ 22, 23. ਨੀਲ ਨਦੀ ਦਾ ਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋ ਜਾਣਾ ਇੱਕ ਮੁਸੀਬਤ ਸੀ; ਪਰ ਜਦੋਂ ਜਾਦੂਗ[ਰ] ਉਹੀ ਕਰਨ ਜੋ ਯੋਗ ਹੋ ਗਏ ਜੋ **ਉਵੇਂ ਹੀ** (ਬੇਸ਼ੱਕ ਛੋਟੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ) ਜਾਪਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਫ਼ਿਰਉਨ ਦਾ ਮਨ ਕਠੋਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਹਿਲ ਵਿਚ ਮੁੜ ਗਿਆ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਨਾ ਧਰਿਆ ਕਿ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਕੀ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਕੀ ਸਨ।

ਆਇਤਾਂ 24, 25. ਲੇਖਕ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਇਸ ਬਵਾ ਨੇ ਮਿਸਰੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕਦਮ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਦਰਿਆ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਪੀਣ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਲਈ ਪੁੱਟ

ਸਕਦੇ ਸਨ। ਸੂਚਨਾ ਕਿ ਸੱਤ ਦਿਨ ਪੂਰੇ ਹੋਏ ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਛੋਂ ਕਿ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਦਰਿਆ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਬਵਾ ਸੱਤਾਂ ਦਿਨਾਂ ਤਕ ਚੱਲੀ ਸੀ।

ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ

ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ (7:1-10)

ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਈਬਲ ਦੀਆਂ ਹੋਰਨਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ, ਕੂਚ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਵੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਪਰਗਟ ਕਰਣ ਦੇ ਲਈ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਹਤਰ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣ ਸਕੀਏ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਪਰਗਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੂਚ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਪਰਗਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਡੇਜ਼ਿਮ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਦੇਵਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ ਦੇ ਬਾਰੇ ਅਸੰਬੰਧਤ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕ ਅਸੰਬੰਧਤ, ਨਿਰਦਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਚੱਲੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਲਵੇ। ਪੁਰਾਣਾ ਅਤੇ ਨਵਾਂ ਦੋਵੇਂ ਨੇਮ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਇਤਹਾਸ ਵਿਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿਚੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਅਬਰਾਹਾਮ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਪਣੇ ਵਾਇਦਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦੇ ਦੁਆਰਾ, ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਪਾਪ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ।

ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ? ਉਹ ਅੱਜ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ?

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਚਮਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਚਮਤਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਇਤਹਾਸ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ। ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਈਬਲ ਅਕਸਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚਮਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਬੋਲਦੀ ਹੈ; ਕੂਚ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਚਮਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬਲਦੀ ਝਾੜੀ, ਦਸ ਬਵਾਂ, ਚਮਤਕਾਰੀ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਨਾਲ ਲਾਲ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਦੀ ਲੰਘਣਾ, ਮੰਨ ਵਰਾਇਆ ਜਾਣਾ, ਅਤੇ ਚੱਟਾਨ ਵਿਚੋਂ ਪਾਣੀ ਕੱਢਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਮਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਈਬਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਇਤਹਾਸਕ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਅਤੇ, ਇਸ ਦੇ ਲਈ, ਵਚਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹੁਣ ਚਮਤਕਾਰੀ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਨੇ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਸ਼ਬਦ “ਚਮਤਕਾਰ” ਨੂੰ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਜਾਂ ਲਾਹੇਵੰਦ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੇ ਲਈ ਵਰਤਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿਚ, ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਯਾਕੂਬ 1:17)। ਪਰ, ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇੱਕ “ਚਮਤਕਾਰ” ਹੈ ਉਹ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਉਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਬਾਈਬਲ ਇਸ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਲਿਖਤਾਂ ਸਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਚਮਤਕਾਰੀ ਯੁੱਗ-ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚਲੇ ਚਮਤਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ-ਬੀਤ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦੂਸਰਾ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਈਬਲ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ “ਕੁਦਰਤੀ” ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ-ਸੂਰਜ ਦਾ ਚੜ੍ਹਣਾ, ਮੀਂਹ ਪੈਣਾ, ਅਤੇ ਘਾਹ ਉੱਗਣਾ-ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਕੰਮ ਹਨ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਉਹ [ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ] ਆਪਣਾ ਸੂਰਜ ਬੁਰਿਆਂ ਅਤੇ ਭਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਚਾੜ੍ਹਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਰਮੀਆਂ ਅਤੇ ਕੁਧਰਮੀਆਂ ਉੱਤੇ ਮੀਂਹ ਵਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ” (ਮੱਤੀ 5:45)। ਧਿਆਨ ਦਿਓ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ “ਆਪਣੇ ਸੂਰਜ ਦੇ ਚੜ੍ਹਣ ਵਾਂਗ” ਅਤੇ “ਮੀਂਹ ਦੇ ਵਰ੍ਹਣ ਵਾਂਗ” ਦਾ ਕਾਰਣ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ, ਜੇ ਕੁਝ ਵੀ “ਕੁਦਰਤੀ” ਨੇਮਾਂ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਕੰਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਕੂਚ 4:10, 11)। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਬੀਮਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਵਾਈ ਨੂੰ ਖਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, “ਡਾਕਟਰ [ਜਾਂ ਦਵਾਈ] ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।” ਕੋਈ ਇਹ ਤਰਕ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ, “ਉਹ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਨੇਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਠੀਕ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ; ਇਕ ਅਰਥ ਵਿਚ, ‘ਕੁਦਰਤ’ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੀਮਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ‘ਕੁਦਰਤ’ ਨੇ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।” ਪਰ, ਮਸੀਹੀ, ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਨੇਮ ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ, “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।”

ਤੀਸਰਾ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ “ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੁਆਰਾ” ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਗ਼ੈਰ-ਚਮਤਕਾਰੀ ਢੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਵੀ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਬਿਆਨ ਰੋਮੀਆਂ 8:28 ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕੂਚ ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਮੂਸਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ। ਉਹ ਫ਼ਿਰਉਨ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਪਲਿਆ। ਜੇਕਰ ਫ਼ਿਰਉਨ ਨੇ ਨਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਇਕ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਮੁਕਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਫ਼ਿਰਉਨ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਮਿਸਰ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਕੀ ਸਾਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮੂਸਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅੱਸੀ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਇਤਫ਼ਾਕ ਦੇ ਮੱਥੇ ਮੜ੍ਹੀਏ? ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਗ਼ੈਰ-ਚਮਤਕਾਰੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇ।

ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪਾਠਕ ਮੂਸਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਪੂਰਵ-ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ, ਕੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਅੱਜ ਵੀ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ? ਰੋਮੀਆਂ 8:28 ਅਜਿਹਾ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਇਤਹਾਸ ਅਤੇ ਮੁੱਢਲੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦਾ ਲੇਖਾ - ਸ਼ਾਇਦ ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਇਤਹਾਸ - ਸਬੂਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਸਾਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਦੇਣੀ ਅਤੇ ਉਤਸਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਜਦੋਂ ਸਾਡਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਗੰਭੀਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਚੌਥਾ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ: ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਲੋਕ ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਆਉਣ। ਉਹ ਮਨੁੱਖੀ ਦਖਲ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। (ਜਦਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਕੋਲ ਰਚਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ।) ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਇ, ਉਸ ਨੇ, ਉਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ, ਜੋ ਉਹ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਇਕ ਮਨੁੱਖੀ ਏਜੰਟ, ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ। ਕੰਮ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਿਹਰਾ ਵੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਫਿਰ ਵੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ

ਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਨਾਸਵਾਨ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਸੀ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮਸੀਹੀ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਵੀ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਬਚ ਜਾਣ। ਉਹ ਮਨੁੱਖੀ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਇੰਜੀਲ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ (ਮੱਤੀ 28:18-20; ਰੋਮੀਆਂ 10:12-17)। ਕੰਮ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਆਦਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਵੀ, ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਉਸ ਦੀ ਬੁਲਾਹਟ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 14:27)। ਸਾਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਬੁਲਾਹਟ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਿਰਾਂ, ਹੱਥਾਂ, ਪੈਰਾਂ, ਅਤੇ ਮੂੰਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਜਦੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਮਹਿਮਾ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸਿੱਟਾ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਅੱਜ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ, ਕੁਦਰਤ ਅਤੇ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ? ਅਸੀਂ ਗਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, “ਸਾਡਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ, ਉਹ ਜੀਉਂਦਾ ਹੈ।” ਆਉ ਇਸ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰੀਏ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਉਸੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰੀਏ!

ਹਾਰੂਨ ਇਕ ਨਬੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ (7:1, 2)

ਇਕ ਨਬੀ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸੀ? ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਉਸ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪਾਇਆ, ਅਤੇ ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਲਈ ਬੋਲਿਆ; ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਮੂੰਹ ਸੀ। ਮੂਸਾ ਨੇ “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਜਿਹਾ” ਹੋਣਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਨੇ ਮੂਸਾ ਦੇ ਲਈ “ਨਬੀ” ਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਸੀ (7:1, 2)। ਹੋਰਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਮੂਸਾ ਨੇ “ਉਸ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਗੱਲਾਂ [ਪਾਉਣੀਆਂ]” ਸਨ (4:15)। ਮੂਸਾ ਦੇ ਲਈ ਇਕ “ਮੂੰਹ” ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹਾਰੂਨ ਨੇ ਮੂਸਾ ਦੇ ਲਈ “ਪਰਜਾ ਨਾਲ [ਬੋਲਣਾ]” ਸੀ (4:16)।

ਨਕਲੀ ਧਰਮ (7:22)

ਫ਼ਿਰਉਨ ਦੇ ਜਾਦੂਗਰ ਮੂਸਾ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ (7:22)। ਕਿਵੇਂ? ਸ਼ਾਇਦ, ਜਾਦੂਗਰੀ ਦੇ ਕਰਤੱਬ ਕਰਕੇ। ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਝੂਠੇ ਸਨ, ਪਰ ਉਹ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ, ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਨਕਲੀ ਚਮਤਕਾਰ ਕੀਤੇ ਸਨ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 8:9-11; 2 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 2:8-12; ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ 13:14; 16:13, 14; 19:20)। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੀ ਮਸੀਹੀਅਤ ਦੀ ਹੋਰਨਾਂ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਕਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੰਭਵ ਸੀ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ, ਝੂਠੇ ਸਿੱਖਿਆਕਾਂ ਨੇ ਮਸੀਹ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਇਕ ਵਿਗੜੇ ਹੋਏ ਰੂਪ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਝੂਠੇ ਸਿੱਖਿਆਕਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ (ਮੱਤੀ 7:15) ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਕੀਤਾ (1 ਯੂਹੰਨਾ 4:1)। ਮਸੀਹੀਅਤ ਦੇ ਨਕਲੀ ਰੂਪ ਅੱਜ ਵੀ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਹਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਣ ਜੋਗ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਜਾਦੂਗਰਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ ਸਨ। ਅੱਜ ਜੋ ਲੋਕ ਚਮਤਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰਮਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੇ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਝੂਠੇ ਧਰਮ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਹਨ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਤੋਂ ਝੂਠ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅਖੀਰ ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਜ਼ਰੂਰ ਝੂਠੇ ਧਰਮ ਅਤੇ ਸੱਚੇ ਮਾਰਗ ਵਿਚ ਫਰਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗਾ (ਮੱਤੀ 7:21-23)।

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਜੈਨ ਆਈ. ਡਰਹਮ, *ਐਕਸ਼ੋਡਸ*, ਵਰਡ ਬਿਬਲੀਕਲ ਕਮੈਂਟਰੀ, ਜਿਲਦ 3 (ਵਾਕੋ, ਟੈਕਸਾਸ: ਵਰਡ ਬੁਕਸ, 1987), 86. ²ਉਸੇ ਸਥਾਨ ਤੇ, 88. ³ਅੰਬਰਟੋ ਕਸੈਟੇ, *ਏ ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਦ ਬੁੱਕ ਆਫ ਐਕਸ਼ੋਡਸ*, ਅਨੁਵਾਦ, ਇਸਰਾਏਲ ਅਬਰਾਹਾਮਸ (ਯਰੂਸ਼ਲਮ: ਮੈਗਨੇਸ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1997), 94. ⁴ਡਰਹਮ, 89. ⁵ਜੋਰਜ ਰਾਵਲਿੰਨਸਨ, "ਐਕਸ਼ੋਡਸ," *ਦ ਪੁਲਪਿਟ ਕਮੈਂਟਰੀ* ਵਿਚ, ਜਿਲਦ 1, *ਜੇਨੇਸਿਸ ਐਂਡ ਐਕਸ਼ੋਡਸ*, ਸੰਪਾ. ਐੱਚ. ਡੀ. ਐਮ. ਸਪੈਨਸ ਅਤੇ ਜੇਸੇਫ ਐਸ. ਐਕਸੇਲ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਡਰਮੈਂਸ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1950), 166. ⁶ਨਹੂਮ ਐਮ. ਸਰਨਾ, *ਐਕਸਪਲੋਰਿੰਗ ਐਕਸ਼ੋਟਸ: ਦ ਓਰਿਜਨਸ ਆਫ ਬਿਬਲੀਕਲ ਇਸਰਾਏਲ* (ਨਿਊ ਯਾਰਕ: ਸ਼ੇਕੋਨ ਬਕਸ, 1996), 67. ⁷ਰਾਵਲਿੰਨਸਨ, 172. ⁸ਆਰ. ਐਲਨ ਕੋਲ, *ਐਕਸ਼ੋਡਸ: ਐਨ ਇੰਟਰੋਡਕਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕਮੈਂਟਰੀ*, ਟਿੰਡਲ ਓਲਡ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਕਮੈਂਟਰੀਜ਼ (ਡੇਨਰਸ ਗਰੂਪ, ਇਲੀਨੋਇਸ: ਇੰਟਰਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1973), 90. ⁹ਉਸੇ ਸਥਾਨ ਤੇ।